

Proposta a 4t curs d'ESO

Bloc 1: Reptes del món actual

Objectius de desenvolupament sostenible

- Anàlisi dels mecanismes de participació, denúncia i transformació, així com dels mecanismes de repressió i criminalització de la protesta.
- Identificació dels biaixos, els interessos i les narratives que apareixen al voltant d'aquests moviments en els mitjans i les xarxes.
- Connexió d'aquestes experiències amb el propi entorn i reflexió sobre el paper de la ciutadania jove i les possibilitats de transformació.
- Interpretació d'indicadors globals i locals vinculats al progrés dels ODS.
- Avaluació de mesures públiques concretes per valorar-ne l'adequació a l'avanç i la consecució de l'Agenda 2030.
- Reflexió sobre models de futur possibles, probables i desitjables i les decisions que els poden fer realitzables.

Consciència global i sostenibilitat

- Anàlisi de la importància del multilateralisme en la gestió dels conflictes globals.
- Relació de decisions globals amb impactes locals i viceversa, vinculant-ho amb la globalització i els conceptes de centre-perifèria.
- Valoració de la responsabilitat individual i col·lectiva en un món interdependent des de la noció de ciutadania global.
- Comprensió de l'impacte de la urbanització i dels sistemes productius en els ecosistemes, integrant el metabolisme social i els fluxos de materials i energia. [ESS]
- Interpretació de dades ambientals per comprendre els impactes per a la salut i les futures generacions.
- Debat sobre la influència del medi en el benestar i la salut humans, i les desigualtats associades a l'accés als recursos naturals i als serveis ambientals.
- Caracterització dels models de consumisme i sobreproducció. [ESS]
- Identificació i valoració de pràctiques quotidianes coherents amb la sostenibilitat i la justícia social.
- Anàlisi i qüestionament de les causes de les desigualtats en l'accés a un entorn saludable i segur.
- Desenvolupament d'una actitud responsable i compromesa amb el futur.

Tècniques i mètodes de recerca de les ciències socials

- Comprensió de la importància de les evidències en el debat públic democràtic.
- Anàlisi de distribucions territorials i patrons espacials i la seva relació amb desigualtats socials i ambientals.
- Interpretació de capes d'informació geogràfica senzilles.
- Valoració sobre com les decisions territorials afecten els drets i el benestar de les persones. [ESS]
- Ús de l'anàlisi territorial per argumentar i explicar fenòmens i propostes.
- Selecció de formats adequats per comunicar coneixement social.
- Elaboració de materials digitals clars, rigorosos i visualment comprensibles.
- Incorporació de dades verificades amb citació correcta.
- Ús d'eines col·laboratives per a projectes de recerca.
- Valoració de la comunicació com a acte de responsabilitat ciutadana. [ESS]

Societat de la informació i cultura mediàtica

- Reconeixement de biaixos informatius, comercials, algorítmics i ideològics.
- Interpretació crítica d'informacions, dades i discursos. [ESS]
- Elaboració d'arguments i conclusions a partir de l'anàlisi crítica de la informació.
- Reconeixement de fal·làcies, biaixos i manipulacions que afecten el debat democràtic.
- Indagació dels silencis i els punts de vista que ens falten.
- Valoració dels arguments amb relació als interessos, posicionaments i circumstàncies dels agents que els formulen o proposen. [ESS]
- Debat sobre fets i fenòmens complexos, com a pràctica de convivència ciutadana.
- Indagació sobre la intencionalitat i els interessos ocults al darrere de la desinformació. [ESS]
- Reflexió sobre les responsabilitats individuals i polítiques en l'ús de xarxes socials i els programes d'intel·ligència artificial.
- Valoració de la veracitat com a compromís cívic en un context d'informació global interconnectada.
- Comprensió de les característiques bàsiques del llenguatge audiovisual.
- Elaboració de guions, estructures i missatges clars.
- Ús del llenguatge audiovisual per comunicar idees amb rigor. [ESS]
- Aplicació de principis d'ètica digital i drets d'autoria.
- Creació de continguts que afavoreixin el diàleg, la cohesió, la inclusió i la participació.

Migracions i interculturalitat

- Valoració de les contribucions culturals com a riquesa col·lectiva, especialment en el patrimoni material i immaterial.
- Anàlisi i compromís amb algun col·lectiu que reivindiqui el reconeixement i la visibilitat de les seves contribucions a la cultura i la societat.
- Revisió de les pròpies nocions sobre la interculturalitat, la diversitat, les identitats i l'alteritat.
- Identificació de situacions de discriminació i exclusió, incloent-hi discriminacions per raó de gènere, identitat, origen, raça, classe, capacitat, etc.
- Anàlisi de les característiques dels discursos d'odi i dels seus impactes i conseqüències en les persones i la societat. [ESS]
- Debat i pràctica d'estratègies de diàleg, mediació i escolta.
- Reflexió sobre actituds personals i el propi rol en la convivència.

Global i local

- Relació entre els agents, els seus interessos i necessitats, i les seves accions i decisions.
- Relació entre causes estructurals i immediates de diferents àmbits.
- Creació de narracions informades i rigoroses sobre fenòmens sociohistòrics. [ESS]
- Identificació de desigualtats d'accés a serveis, oportunitats i entorns saludables.
- Identificació de conflictes i oportunitats de diferents models espacials.
- Valoració de la planificació territorial com a eina democràtica i sostenible.
- Reconeixement de reptes emergents i imaginar alternatives de futur més justes.
- Diferenciació entre treball digne, treball precaritzat, treball remunerat, explotació laboral i esclavitud.
- Relació entre les desigualtats, la distribució de la riquesa i el funcionament del sistema econòmic.
- Identificació de l'impacte social i ambiental de les decisions econòmiques.
- Propostes de construcció d'un model econòmic més just i sostenible.
- Reflexió sobre la incompatibilitat d'un model de creixement econòmic infinit en un planeta finit.
- Valoració dels impactes socials dels projectes de creixement econòmic. [ESS]
- Interpretació d'indicadors de desigualtat social i global.
- Reconeixement del paper de les societats i de les institucions en la proposta d'alternatives al model de creixement.
- Imaginació de futurs desitjables més justos i sostenibles

- Reflexió sobre la possibilitat dels humans de viure amb models socials i econòmics diferents dels actuals.
- Identificació dels elements del sistema actual a transformar o canviar per viure millor i de manera més justa. [ESS]
- Reconeixement d'experiències alternatives en entorn local o global.
- Valoració dels impactes socials, ambientals i comunitaris d'aquestes alternatives.
- Reflexió sobre la pròpia capacitat d'incidència en la transformació econòmica i social.
- Anàlisi de les dinàmiques d'extracció, ús i generació de residus.
- Identificació dels fluxos i les dinàmiques de producció, ús i residualització d'energies i recursos materials.
- Anàlisi i valoració de conflictes locals i globals relacionats amb els recursos energètics i materials.
- Caracterització de la sobirania energètica en el marc català i espanyol. [ESS]
- Participació en accions i iniciatives col·lectives per a la justícia energètica.

Desigualtats i justícia social

- Interpretació de situacions que evidencien desigualtats i situacions de vulnerabilitat i discriminació.
- Relació entre problemàtiques locals i processos globals, amb comprensió de les dinàmiques econòmiques, polítiques i socials que les causen.
- Valoració i formulació d'idees de transformació social, orientades a la reducció de les desigualtats, i connexió de la lluita per la justícia social amb la defensa dels drets humans.

Geopolítica, conflictes i cultura de la pau

- Caracterització de diferents tipus de conflicte.
- Identificació de narratives mediàtiques que poden simplificar o distorsionar els conflictes.
- Valoració del rol del comerç d'armes i els interessos econòmics en els conflictes.
- Reconeixement de les conseqüències humanitàries de les guerres i els desplaçaments forçats, i consideració dels impactes diferenciats per gènere i edat.
- Avaluació de propostes i programes de resolució de conflictes des de la garantia de la justícia social.
- Identificació de les institucions que promouen la pau, els drets i la cooperació. [ESS]
- Reflexió sobre els límits i potencials de la diplomàcia.
- Desenvolupament d'actituds pacifistes.
- Identificació de conflictes propers.

- Comunicació assertiva i escolta activa.
- Reconeixement de la vivència, els sentiments, les necessitats i els impactes de totes les persones implicades.
- Relació entre les vivències personals dels conflictes i les seves causes estructurals. **[ESS]**
- Reflexió sobre responsabilitats, emocions i reparacions, tenint en compte les diversitats i les desigualtats de l'aula.
- Valoració del paper de les mediacions i el diàleg en la convivència democràtica a diferents escales.

Equitat de gènere i d'opcions afectivosexual

- Revisió de les situacions de desigualtat, discriminació i violències que patim, vivim o percebem.
- Caracterització de les discriminacions i violències explícites, estructurals i simbòliques en entorns socials, mediàtics i digitals. **[ESS]**
- Anàlisi de casos concrets de desigualtat, discriminacions i violències en l'entorn escolar, local o global.
- Debat argumentat sobre opcions i propostes que afavoreixin la reducció de les desigualtats i les discriminacions en el context analitzat.
- Participació i compromís en projectes i accions concretes orientades a la seva eliminació.

Bloc 2: Societat i territoris

Recerca en les ciències socials

- Anàlisi d'un problema social rellevant amb identificació de causes, conseqüències, actors implicats i relacions de poder. **[ESS]**
- Relació entre les conclusions obtingudes i el coneixement i les interpretacions ja construïdes socialment i científica.
- Elaboració de conclusions i interpretacions complexes.
- Valoració dels impactes i beneficis socials que poden tenir aquestes conclusions.
- Valoració dels conflictes, debats i reflexions que poden obrir aquestes conclusions.
- Difusió de conclusions fonamentades en evidències, individualment i en equip, i reflexió sobre l'entorn social al qual es dirigeixen. **[ESS]**
- Integració de conceptes clau de les ciències socials en l'anàlisi i en l'argumentació pròpia.
- Aplicació del vocabulari disciplinari adequat en la comunicació oral, escrita i visual dels resultats de la recerca.

Fiabilitat de les fonts

- Valoració de la fiabilitat, l'autoria i la intencionalitat de les fonts utilitzades en la construcció del coneixement social.
- Anàlisi de narratives mediàtiques sobre problemes socials rellevants, i detectar interessos i perspectives implícites. **[ESS]**
- Formulació argumentada de possibles solucions i alternatives als problemes analitzats, fonamentada en evidències contrastades.

Consciència històrica

- Anàlisi de les continuïtats, canvis i estructures socials subjacents que expliquen la configuració actual del problema.
- Formulació de judicis propis fonamentats en evidències històriques contrastades.
- Argumentació i defensa oral i escrita de posicionaments propis en espais de debat com a pràctica de ciutadania crítica i democràtica, amb actitud dialogant i rigorosa.

Transformació i revolució

- Interpretació dels ritmes del canvi històric (reforma, revolució, transició) en relació amb els contextos socials i polítics contemporanis.
- Valoració de l'impacte dels processos de transformació en diferents grups socials, amb identificació de desigualtats i conflictes.
- Anàlisi comparativa de processos de transició, revolució i resistència a Catalunya i Espanya en relació amb el context internacional.
- Identificació dels actors socials implicats i de les relacions de poder presents en aquests processos.
- Establiment de connexions entre els processos contemporanis a Catalunya i Espanya i les dinàmiques polítiques, econòmiques i socials globals.
- Interpretació crítica de les narratives sobre aquests processos a partir de fonts diverses i perspectives historiogràfiques diferents, i identificació de possibles absències o invisibilitzacions en els relats històrics.

La construcció de les democràcies

- Caracterització dels règims totalitaris del segle XX, atenent les seves característiques comunes de control polític, repressió i propaganda, i les seves diferències ideològiques (feixisme o socialisme). **[ESS]**
- Contextualització d'aquests sistemes en un marc de recerca de nous models polítics i comparació amb les propostes del socialisme utòpic.
- Identificació dels principals processos de canvis i transicions de sistemes democràtics a sistemes totalitaris i de sistemes totalitaris a democràtics.

- Valoració del paper de les lluites per la llibertat, la igualtat i els drets humans en contextos de repressió i control, i del seu procés inacabat.
- Distinció entre processos d'evolució democràtica i dinàmiques d'involució o regressió de drets.
- Anàlisi dels avenços i limitacions de les democràcies actuals en relació amb la participació política, la igualtat efectiva i la garantia de drets. [ESS]
- Identificació dels reptes pendents de les democràcies contemporànies en el context local, estatal i global, en un context de governança global i interdependència entre societats.
- Formulació de judicis fonamentats sobre l'estat actual de les democràcies i els totalitarismes, a partir d'evidències i indicadors contrastats.
- Proposta de models polítics i socials ideals, i valoració de la participació i la representació equilibrada de tots els col·lectius.

Sostenibilitat i producció d'aliments

- Valoració crítica de les mesures, els acords i les polítiques orientades a reduir les emissions d'efecte hivernacle i mitigar els impactes del canvi climàtic.

Conflictes i violències al món actual

- Anàlisi multicausal de conflictes i violències dels segles XX i XXI amb identificació de factors polítics, econòmics, territorials, culturals i ideològics. [ESS]
- Identificació dels actors implicats i de les relacions de poder presents en els conflictes.
- Interpretació de les conseqüències socials, humanitàries, econòmiques i ambientals dels conflictes en diferents escales territorials, considerant també els impactes diferenciats sobre diversos col·lectius.
- Anàlisi crítica de narratives i representacions mediàtiques dels conflictes amb identificació de biaixos i interessos.
- Establiment de connexions entre conflictes passats i dinàmiques geopolítiques actuals.
- Anàlisi de les responsabilitats individuals, col·lectives i institucionals en els processos de genocidis, ecocidis i epistemicidis.
- Valoració de la memòria històrica, la reparació i la justícia internacional com a mecanismes de garantia de drets humans.
- Anàlisi de les condicions que afavoreixen la transformació no violenta dels conflictes.
- Valoració crítica de la cultura de la pau com a alternativa als models de resolució basats en la violència.
- Formulació de propostes de gestió dialogada dels conflictes en l'entorn proper i global.

Sistemes econòmics i desigualtat

- Definició i contextualització de la subordinació econòmica i cultural en el marc de la globalització.
- Identificació de mecanismes contemporanis de dependència financera, tecnològica, productiva i cultural entre territoris.
- Reconeixement de formes de subordinació econòmica i cultural del nostre entorn i en les nostres realitats properes.
- Anàlisi de casos concrets de processos de descolonització, per veure com sorgeixen les noves formes de subordinació econòmica i els moviments de col·laboració o resistència. [ESS]
- Anàlisi interseccional dels efectes de la subordinació econòmica i cultural sobre diferents col·lectius socials.
- Identificació dels principals assoliments en drets laborals i socials com a resultat de mobilitzacions col·lectives.
- Anàlisi dels èxits, els límits i les tensions actuals de l'estat del benestar. [ESS]
- Valoració dels reptes pendents en matèria de drets socials, desigualtat, violències, precarització del treball i desigualtat de gènere en el món laboral. Reconeixement de la situació dels països i les seves fronteres com a canviants.

Geopolítica i globalització

- Caracterització de la geopolítica del segle XX en el context històric, econòmic, polític i social.
- Caracterització de la política de blocs, els processos de descolonització i la creació d'organismes internacionals. [ESS]
- Valoració de les conseqüències d'aquests conflictes en el món actual.

Catalunya i Espanya a l'època contemporània

- Reconeixement dels conflictes d'època contemporània com a disputes pels models de societat i projectes de futur, en un context de canvis marcat per la industrialització i l'imperialisme.
- Caracterització i diferenciació dels conceptes de democràcia, dictadura, república, cop d'estat, guerra i transició.
- Anàlisi comparativa del sistema de la Restauració, la Segona República i del franquisme a partir de l'estructura política i les polítiques econòmiques i socials, incloent-hi les polítiques de gènere i dels models familiars promoguts per cada règim. [ESS]
- Ubicació del paper dels nacionalismes, del comunisme, l'anarquisme i el feixisme en aquests processos.
- Relació del context català i espanyol amb el context europeu i internacional.

- Reflexió sobre la importància de la memòria històrica i la interpretació del passat per a la societat actual i la projecció de futur.
- Reflexió sobre el paper dels moviments i les lluites socials en la conquesta de drets col·lectius.
- Valoració del procés històric dels catalanismes i de la seva relació amb els moviments socials, culturals i artístics.
- Reconeixement de l'origen, els agents, les causes, les conseqüències i la situació actual de diferents moviments i lluites socials d'època contemporània. **[ESS]**
- Comparació d'aquests moviments històrics amb el seu estat actual: reivindicacions, drets aconseguits, seguiment.
- Valoració de les vivències i les experiències de persones properes vinculades a aquests moviments.
- Reflexió sobre els moviments i les lluites amb què ens voldríem comprometre per vetllar per un futur més just.

Paisatge i territori

- Caracterització de les causes i les conseqüències dels processos de despoblament rural i concentració urbana a diferents escales.
- Valoració dels impactes i els efectes de la concentració urbana en el medi, el territori, els ecosistemes, els paisatges i en la garantia dels drets fonamentals de la població.
- Reconeixement del territori català en la seva diversitat orogràfica, de distribució demogràfica i d'Administració política.
- Identificació de les principals dinàmiques demogràfiques, econòmiques i de mobilitat del territori. **[ESS]**
- Caracterització de les dinàmiques i els reptes de la despoblació rural, la concentració urbana, la gentrificació, la turistificació, l'estacionalitat turística, així com les fluctuacions estacionals de la població que provoquen.
- Anàlisi i valoració de bones pràctiques territorials orientades a la revitalització rural i a la reducció de desigualtats urbanes, amb identificació dels factors que n'expliquen l'èxit.
- Relació de les dinàmiques demogràfiques i de mobilitat amb reptes associats a la gestió forestal, hídrica, energètica i d'infraestructures.
- Debat sobre un conflicte local relacionat amb la gestió territorial, i valoració dels reptes, els punts de vista i les implicacions socioambientals de les propostes.

Perspectiva de gènere

- Interpretació de les posicions dels règims polítics dels segles XX i XXI amb relació als rols de gènere, les diversitats sexoaffectives i els drets sexuals.

- Debat sobre la situació actual de reivindicació o qüestionament de drets relacionats amb el gènere o l'opció afectiva i sexual, a Espanya i a altres països del món. [ESS]
- Proposta d'accions individuals o col·lectives concretes per fer front a violències de gènere explícites, estructurals i simbòliques de l'actualitat.
- Revisió de la perspectiva androcèntrica de relats històrics i culturals, i dels elements mediàtics, com ara pel·lícules, novel·les, cançons i obres d'art, entre d'altres.
- Reconeixement d'experiències d'agència i aportacions femenines, individuals i col·lectives, en tots els contextos sociohistòrics treballats. [ESS]
- Identificació de moviments de resistència, lluita i organització col·lectiva per respondre a les discriminacions i violències patriarcals en els contextos sociohistòrics.

Salut, ciència i tecnologia

- Valoració d'alguns conflictes bèl·lics, socials, polítics o econòmics vinculats al descobriment, la invenció o els usos d'elements tecnocientífics, o a l'extracció dels materials i les energies necessaris per construir-los o fer-los funcionar.
- Debat sobre el paper que tenen i haurien de tenir les ciències i les tecnologies en les societats actuals i en les vides concretes. [ESS]
- Presa de decisions sobre els usos i el consum d'elements tecnològics, i sobre la relació quotidiana que volem tenir amb els coneixements científics.
- Relació de conflictes ambientals i bèl·lics amb l'extracció de materials i matèries usats en tecnologia i indústries.
- Debat sobre implicacions ètiques i bioètiques en alguns dilemes i conflictes actuals i futurs, relacionats amb les ciències i les tecnologies, locals o globals. [ESS]

La memòria democràtica

- Identificació de situacions properes on pugui analitzar-se la complementarietat entre història i memòria històrica. [ESS]
- Valoració crítica de conflictes i debats actuals amb relació a la història i la memòria.
- Anàlisi d'un context o fenomen proper a través dels relats i les memòries plurals de les persones que els van viure, i identificació de possibles absències. [ESS]
- Valoració dels mecanismes de preservació de les memòries plurals.
- Reflexió sobre la importància que té la memòria per a les societats, i especialment en el cas de col·lectius minoritzats, vençuts o que han patit violències.
- Compromís amb la preservació de les memòries plurals.
- Reflexió sobre les funcions de la memòria històrica en les societats, i especialment en el cas de col·lectius minoritzats, vençuts o que han patit violències.

- Reflexió sobre el paper de la memòria històrica per entendre el present i projectar el futur.
- Identificació de projectes i programes concrets de recuperació i preservació de la memòria històrica, especialment en entorns de postconflicte.
- Anàlisi dels debats i els conflictes amb relació als projectes i les lleis de memòria històrica en funció de les seves implicacions de futur. [ESS]
- Projectió d'escenaris de futur possibles i desitjables amb relació a la memòria històrica.

Bloc 3: Compromís cívic

Dignitat humana i drets universals

- Debat sobre els principals reptes de l'actualitat en la garantia dels drets humans en el present i en el futur.
- Reflexió sobre les responsabilitats personals i col·lectives en la garantia dels drets humans i la denúncia de les seves vulneracions. [ESS]
- Valoració de situacions d'injustícia i vulneració de drets, amb elaboració de posicionaments crítics propis.
- Desenvolupament d'una actitud de corresponsabilitat i denúncia davant les vulneracions de la dignitat humana.

Pluralitat i riquesa culturals

- Anàlisi de les relacions de poder en la construcció dels estats nació i les identitats nacionals. [ESS]
- Estudi i reconeixement de situacions en què la construcció estatal desencadena processos de subordinació o resistència.
- Valoració de la lluita pels drets lingüístics, culturals i nacionals.

Cultura i inclusió

- Identificació dels mecanismes estructurals que provoquen exclusions en col·lectius específics.
- Participació en campanyes i accions que treballin a favor de la plena igualtat i inclusió en l'entorn escolar i proper, com a exercici de participació ciutadana crítica. [ESS]
- Desenvolupament d'una mirada crítica contra els prejudicis que pateixen els col·lectius minoritzats i els discursos que els fomenten. [ESS]
- Adopció d'actituds d'obertura real a la diversitat cultural i de maneres de ser i de viure com a base per a la convivència democràtica.

Equitat de gènere

- Caracterització de les violències masclistes, homòfobes i transfòbiques en el marc de societats patriarcals i binàries. [ESS]
- Anàlisi de casos reals de violència masclista, homòfoba i transfòbica.
- Rebuig de manera clara de qualsevol tipus de violència masclista, homòfoba i transfòbica. [ESS]
- Estudi de casos reals per identificar els principals motius de discriminació per sexe, identitat de gènere, expressió de gènere o orientació sexual.
- Anàlisi interseccional dels efectes de la discriminació sobre diferents col·lectius.
- Posicionament crític davant els casos de discriminació per raons de sexe, expressió de gènere o orientació sexual, i proposta de mesures que en promoguin la igualtat en l'entorn proper.
- Anàlisi de casos reals de violència masclista, homòfoba i transfòbica per caracteritzar, identificar i denunciar el tipus de violència i vulneració de drets que s'ha exercit.
- Incorporació de models i d'històries de vida que exemplifiquin processos de resistència i contribució a la igualtat i al reconeixement de drets, com a referents positius.
- Valoració de la responsabilitat col·lectiva i individual en l'adopció de postures de respecte, defensa dels drets i empoderament de les persones afectades per aquestes discriminacions.
- Rebuig de manera clara de qualsevol tipus de violència masclista, homòfoba i transfòbica. [ESS]

Responsabilitat ecosocial

- Participació activa en projectes en defensa de la justícia climàtica o ambiental, havent-ne analitzat les implicacions.
- Desenvolupament d'accions de difusió a l'institut adreçades a professorat o famílies per implicar més gent en accions reals en defensa del medi i la justícia ambiental.

Ciutadania i compromís cívic

- Anàlisi de situacions de resolució de conflictes escolars i comunitaris a través de la mediació i promovent la convivència i la responsabilitat col·lectiva. [ESS]
- Ús de la mediació per resoldre conflictes en l'àmbit escolar i comunitari.
- Participació activa en projectes de l'entorn proper que lluitin per l'equitat i la no-discriminació. [ESS]
- Valoració de l'impacte de les iniciatives en la pròpia experiència i en la de les altres persones.

- Reflexió sobre la importància del suport comunitari en les vides personals i col·lectives.
- Anàlisi de situacions de garantia desigual dels drets humans, en funció de desigualtats socioeconòmiques, de gènere, territorials o racials, entre d'altres.
- Qüestionament de l'impacte desigual del funcionament democràtic sobre diferents col·lectius, territoris i pobles.
- Reflexió sobre les situacions que causen retrocessos en la lluita pels drets humans i la consolidació de societats justes i democràtiques. [ESS]
- Propostes de millora per a l'assoliment dels drets humans i de millora de la qualitat democràtica que incorporin mecanismes de participació, transparència i corresponsabilitat.

El patrimoni cultural i artístic

- Implicació activa en la seva preservació, difusió i valoració, incorporació de mirades diverses i foment de la seva accessibilitat i la inclusió. [ESS]
- Impuls de debats i propostes relacionades amb la creació, la valoració, la conservació, la reapropiació o la divulgació de patrimoni local per a l'enfortiment de relacions comunitàries.

Ciutadania ètica digital

- Interpretació dels principals reptes socials vinculats a aquestes tecnologies, a partir de l'experiència pròpia i de les teories filosòfiques que els aborden.
- Valoració de les legislacions i les propostes de legislació i regulació sobre les xarxes socials i la indústria tecnològica.
- Debat sobre alguns dels principals reptes i les accions i decisions concretes que s'hi vinculen. [ESS]
- Valoració del paper que té i que pot tenir en un futur la intel·ligència artificial, i considerar a quins àmbits els manca una perspectiva ètica, com ara el consum energètic, l'ús de dades biomètriques, la suplantació d'identitats, entre d'altres.

Les cures i la comunitat

- Reconeixement dels humans com a interdependents.
- Reflexió sobre la precarietat i la falta de reconeixement dels treballs de cures en la nostra societat.
- Valoració crítica de la manera com es distribueixen les tasques de cura a la societat i del seu impacte segons el gènere, edat o context socioeconòmic.
- Identificació de quines necessitats té la nostra comunitat i entorn i reconeixement de desigualtats i vulnerabilitats.
- Propostes d'actuació per contribuir a la millora, cura i benestar dels membres de la comunitat i entorn des de la perspectiva de la corresponsabilitat. [ESS]

- Assumpció de responsabilitats en la cura i el benestar en la comunitat escolar i l'entorn social.
- Identificació i reconeixement de les necessitats i aportacions de les persones de diferents generacions.
- Reconeixement dels beneficis i característiques del voluntariat com a compromís evitant el paternalisme i la caritat.
- Valoració de l'intercanvi de sabers i experiències entre generacions.
- Participació en activitats intergeneracionals, des de la perspectiva de la reciprocitat i aprenentatge mutu. [ESS]

Benestar i sensibilitat

- Escolta i respecte de les necessitats i voluntats de les altres persones. [ESS]
- Desenvolupament d'una actitud respectuosa davant la diversitat d'identitats, experiències i realitats.
- Reflexió sobre els interessos polítics i econòmics que hi ha darrere els discursos mediàtics que fomenten prejudicis, estereotips i relats d'odi.
- Reconeixement de les visions, perspectives, coneixements i experiències d'altres persones.
- Elaboració de contrarelatats a partir de mirades diverses i experiències plurals d'acord amb la defensa dels drets humans. [ESS]
- Identificació dels factors socials, estructurals i personals que afecten la salut física i mental.
- Reconeixement de bones pràctiques i hàbits de cura personal i col·lectiva.
- Incorporació d'hàbits saludables i consciència de la dimensió personal i comunitària de la salut. [ESS]